

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ของศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม

2.3 ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของกระบวนการนโยบาย (Policy Process) ทั้งนี้เพราะเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับขั้นตอนการกำหนดนโยบายสาธารณะ เพราะเมื่อนโยบายได้รับการอนุมัติและประกาศใช้ในลักษณะต่างๆ แล้วนโยบายนั้นจะสามารถแก้ไขปัญหาให้ประชาชนได้หรือไม่ อย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จ ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงการตัดสินใจกำหนดนโยบายที่ถูกต้อง เหมาะสม เกิดผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และสังคม โดยส่วนรวมได้อย่างแท้จริง ในอดีตขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติมักถูกละเลย และไม่ค่อยได้รับความสนใจจากนักวิชาการและผู้ปฏิบัติมากนัก จนกระทั่งราวคริสต์ศักราชที่ 1970 เป็นต้นมา มีผลงานของ ฮาร์โรว์ (Erwin C. Hargrove) ที่ได้เขียนหนังสือชื่อ *The Missing Link : The Study of the Implementation of Social Policy* ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะนโยบายด้านสังคม จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้มีนักวิชาการได้ให้ความสนใจศึกษาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติอย่างจริงจังตลอดจนให้การยอมรับและให้ความสำคัญกับขั้นตอนนี้มากขึ้นกว่าเดิม (อ้างใน สมพิศ สุขแสน, 2551: 97)

ความหมายของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (สมพิศ สุขแสน, 2551: 98-101)

คำว่า “การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ” (Policy Implementation) กับคำว่า “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” ในที่นี้มีความหมายเดียวกัน โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

วิลเลียมส์ (Williams, 1971: 144) ได้ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความพยายามที่จะตัดสินใจความสามารถขององค์การในการรวบรวมคน และทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่งๆ และพยายามกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975: 447) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติครอบคลุมกิจกรรมของแต่ละบุคคล หรือกลุ่มบุคคลทั้งที่อยู่ในระบบราชการหรือเอกชน เพื่อให้วัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้บรรลุผลสำเร็จ

เพรสแมนและวิลด์ฟีก (Pressman & Wildavsky) (ถวัลย์ วรเทพพิพัฒน์, 2539: 282) ได้ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถที่จะผลักดันให้กลไกทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วรเดช จันทรศร (2539: 297) ได้ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์การที่รับผิดชอบว่าสามารถนำ และกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่นั้น เพียงใด

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงสมรรถนะขององค์การ พฤติกรรมขององค์การ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล การใช้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมด ตลอดจนความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ระบุไว้

ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา, 2542: 167-169)

ในขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีขั้นตอนสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติดังนี้

1) การตีความนโยบายนั้นและการวางแผนในรายละเอียด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างมีความชัดเจนว่าตนต้องดำเนินกิจกรรมอย่างไร

2) การจัดองค์การนับว่าเป็นขั้นตอนสำคัญอีกประการหนึ่ง ในทางปฏิบัติการจัดองค์การแยกกล่าวเป็นสามแบบ ดังต่อไปนี้

2.1) การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเป็นอีกภารกิจหนึ่งของหน่วยงานที่มีอยู่แล้วเป็นเพียงการเพิ่มกิจกรรมให้มากขึ้นเท่านั้น ในอีกกรณีหนึ่ง การนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติอาจเป็นภาระของหลายๆ หน่วยงาน ในลักษณะนี้เป็นนโยบายที่มีความเชื่อมโยงกับหลายหน่วยงานทั้งภายในกระทรวงเดียวกันหรือเชื่อมโยงกับกระทรวงหรือกรมอื่นๆ

2.2) องค์การที่จะนำเอานโยบายนั้นไปปฏิบัติไม่ปรากฏจำเป็นต้องจัดตั้งองค์การขึ้นมารองรับ โดยอาจจัดตั้งกรมหรือกองขึ้นในกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง อีกรูปแบบหนึ่งเป็นการจัดตั้งองค์การเป็นเอกเทศใหม่ โดยอาจมีสถานะเป็นกรมหรือสถานะเทียบเท่ากรมขึ้นกับสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อเป็นสำนักเลขานุการของคณะกรรมการ

2.3) รูปแบบพิเศษ คือ การค้ำประกันโดยเฉพาะบุคคลากรมาจากหน่วยงานอื่นๆ

3) การระดมทรัพยากรเพื่อนำไปใช้ในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เงื่อนไขสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาแปลงให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

4) การใช้ประโยชน์จากนโยบายนั้น การใช้ประโยชน์เป็นบทบาทของประชาชนที่นโยบายนั้นๆ ตั้งจุดหมายไว้ประโยชน์ของนโยบายสาธารณะ

ขั้นตอนการนำเอานโยบายไปปฏิบัติดังกล่าวมานี้ อาจมองเห็นได้ชัดเจนบางนโยบายเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะมีหลายนโยบายที่เมื่อนำไปปฏิบัติไม่ใคร่เดินตามขั้นตอนตามที่กล่าวมาอย่างเคร่งครัด บางนโยบายก็เน้นเพียงบางขั้นตอนเท่านั้น (สมพร เฟื่องจันทร์, 2539: 180-181)

ขั้นตอนของการแปลงนโยบายนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะหากเมื่อใดที่มีการแปลงนโยบายให้เบี่ยงเบนไปจากวัตถุประสงค์แล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่า ความล้มเหลวของนโยบายย่อมเกิดขึ้นเสียตั้งแต่เบื้องต้นแล้ว โดยมีปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลทำให้ นโยบายต้องถูกแปรเปลี่ยนไปจากวัตถุประสงค์เดิม

ปัจจัยแรก ได้แก่ ความคลุมเครือหรือการขาดความเฉพาะเจาะจงของนโยบายเอง ยิ่งนโยบายมีความคลุมเครือมากเท่าไรหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะมีอิสระใช้ดุลยพินิจในการแปลงนโยบายมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

ปัจจัยที่สอง ได้แก่ ความหลากหลายในเป้าหมายของนโยบาย ซึ่งในบางครั้งเป้าหมายของนโยบายอาจจะมีขัดแย้งกันเอง หรือยากที่จะจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังได้

ปัจจัยที่สาม มีผลสืบเนื่องมาจากสองปัจจัยแรก กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายนี้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายนี้เพียงไร

ปัจจัยสุดท้าย หน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายนั้น มีความร่วมมือและความจริงจังในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติเพียงใด เมื่อกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในเบื้องต้นนี้ จึงขึ้นอยู่กับความชัดเจน ความสัมพันธ์ของเป้าหมาย ประกอบกับการที่หน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบาย ตลอดจนให้ความร่วมมือกับฝ่ายการเมืองและมีความจริงใจที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติเพียงใด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2539: 214-215)

ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การบรรลุวัตถุประสงค์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ ซึ่ง มยุรี อนุমানราชชน (2549: 221-226) อันประกอบด้วย

- 1) สภาพแวดล้อมภายนอกของหน่วยงานที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2) เวลาและทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับดำเนินการตามแนวทาง แผนงาน โครงการ
- 3) การวางแผนจัดสรรทรัพยากรที่ต้องการใช้
- 4) นโยบายที่มีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎี หลักสาเหตุ และผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้
- 5) ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ และผลลัพธ์เป็นความสัมพันธ์ทางตรงโดยไม่มี

ความสัมพันธ์อื่นใดมาแทรกซ้อน

- 6) ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างหน่วยงานอยู่ในระดับต่ำ
- 7) ความเข้าใจ และความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์
- 8) การจัดกิจกรรมตามลำดับอย่างเหมาะสม
- 9) การติดต่อสื่อสารและการประสานงานอย่างเต็มที่
- 10) ผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง

จากการศึกษา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ กล่าวโดยสรุปได้ว่า การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการกำหนดนโยบาย เพราะเป็นขั้นตอนมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนการกำหนดนโยบายสาธารณะ เพราะเมื่อนโยบายได้รับการอนุมัติและประกาศใช้ในลักษณะต่างๆ แล้ว นโยบายจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งต้องคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติดังนี้ 1) บริบทภายนอกของหน่วยงาน 2) เวลาและทรัพยากร 3) พื้นฐานของนโยบาย 4) ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ และผลลัพธ์ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน 6) ความเข้าใจ และความเห็นพ้องในวัตถุประสงค์ 8) ลำดับการจัดกิจกรรม 9) การติดต่อสื่อสารและการประสานงาน 10) การยอมรับต่อผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบาย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม

ความหมายของอาชญากรรม

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2531: 3 อ้างถึงใน พีรวิทย์ คำใจ, 2551: 6) ให้ความหมายของ “อาชญากรรม” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายความว่า การกระทำผิดทางอาญา คำว่า “อาชญา” แปลว่า อำนาจหรือโทษ ส่วนคำว่า “กรรม” คือ การกระทำ

สุดสงวน สุธีสร (2547: 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า อาชญากรรม (Crime) โดยทั่วไปจะหมายถึง การกระทำที่ผิดกฎหมายก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน เป็นเรื่องที่น่ากลัวและร้ายแรง เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้องในการให้คำจำกัดความหรือความหมายของ “อาชญากรรม” นั้นจะไม่มี ความหมายที่แน่นอนตายตัวเหมือนการอธิบายคำนามต่างๆ ไป เป็นที่ทราบแล้วว่าวิชาอาชญากรรมเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์หลายแขนง ดังนั้น การจำกัดความหรือความหมายจึงขึ้นอยู่กับผู้ให้ความหมายนั้น เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของศาสตร์แขนงใด

สรุปได้ว่า อาชญากรรมในความหมายอย่างแคบ คือ พฤติกรรมที่เป็นการละเมิดต่อกฎหมายอาญาเท่านั้น โดยการพิจารณาพฤติกรรมกระทำของบุคคลในสังคมตามข้อกำหนดของกฎหมายอาญาเท่านั้น ไม่ได้คำนึงถึงเจตนา หรือลักษณะของความผิดแต่อย่างใด ส่วนอาชญากรรมในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง พฤติกรรมที่มีการกระทำผิดโดยผู้กระทำผิดมีเจตนาในการกระทำดังกล่าว โดยเป็นการทำความผิดที่มีลักษณะร้ายแรง มีความรุนแรง และเป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบจำนวนมากต่อสังคม อันเป็นการกระทำที่มีการละเมิดต่อกฎหมายบ้านเมือง ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษซึ่งที่ไม่เป็นทางการจากสมาชิกในสังคม อาทิ การตำหนิ ตีเตือน การไม่คบหาสมาคมด้วย และการได้รับโทษที่เป็นทางการจากข้อกำหนดของกฎหมายบ้านเมือง โดยผู้กระทำผิดจะต้องถูกลงโทษโดยผ่านกระบวนการยุติธรรมเป็นสำคัญ

ประเภทอาชญากรรม (อ้างในสุดสงวน สุธีสร, 2547: 21)

การกำหนดหรือแยกประเภทอาชญากรรม ก็คือ การกำหนดรูปแบบของพฤติกรรมอาชญากรรม ซึ่งมีใจเรื่องง่ายสำหรับนักอาชญาวิทยาที่จะแยกว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมอาชญากรรม ดังนั้นนักอาชญาวิทยาจึงต้องกำหนดปัจจัยหรือเงื่อนไขของพฤติกรรมมาเป็นส่วนประกอบในการตัดสินสิ่งต่างๆ ที่จะเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขได้แก่ ส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ อันได้แก่ วิธีการในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมหรือวิถีประชา กฏระเบียบต่างๆ ที่สังคมกำหนดเพื่อให้มนุษย์ในสังคมยึดถือปฏิบัติตาม หรือกฎหมาย และศีลธรรม โดยทั่วไปแล้วหากสมาชิกคนใดในสังคมได้แสดงพฤติกรรมที่ผิดแผกไปจากปกติปฏิบัติต่างๆ ไปของสังคมที่เรียกว่า “วิถีประชา” ผ่าฝืนกฏระเบียบหรือฝ่าฝืนกฎหมายที่กำหนดว่าให้กระทำหรือละเว้นการกระทำ หรือมีพฤติกรรมที่ผิดศีลธรรมอันดีงาม ก็ถือว่าเป็นการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนแตกต่างไปจากบรรทัดฐานของสังคม แต่การกำหนดลงไปว่าพฤติกรรมใดที่เป็นพฤติกรรมอาชญากรรมนั้นจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นมาพิจารณาเพิ่มเติมอีก กล่าวคือ เมื่อคนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมนั้นได้สร้างความเสียหายให้แก่สังคมหรือไม่ ในทางกฎหมายได้แบ่งอาชญากรรมเป็น 2 ประเภทตามลักษณะของความผิด ได้แก่

1. อาชญากรรมที่มีความผิดในตัวของมันเองหรือผิดศีลธรรม เรียกว่า “mala in se” ตัวอย่างอาชญากรรมประเภทนี้ได้แก่ การปล้น การทำร้ายร่างกาย การฉ้อโกง เป็นต้น

2. อาชญากรรมที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด เรียกว่า “mala prohibita” ตัวอย่างอาชญากรรมประเภทนี้ได้แก่ การละเมิดบทบัญญัติต่างๆ การกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ นักอาชญาวิทยารุ่นใหม่ ลาร์รี ซีเกล (Larry Siegel, 2000) ได้แบ่งประเภทของอาชญากรรมไว้โดยจัดกลุ่ม ดังนี้ (อ้างในสุดสงวน สุธีสร, 2547: 23)

1) อาชญากรรมรุนแรง (violent crimes) ตัวอย่างเช่น การฆ่า การข่มขืน ประทุษร้ายร่างกาย ซิงทรัพย์ อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียด นอกจากนี้อาชญากรรมรุนแรงยังกำหนดให้อาชญากรรมที่เป็นผลจากความขัดแย้งทางการเมือง หรือความรุนแรงทางการเมืองอยู่ในประเภทนี้ด้วย เช่น ผู้ก่อการร้าย

2) อาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์ (property crimes) หรือการลักขโมย แบ่งเป็นอาชญากรรมครั้งคราว เป็นผู้กระทำความผิดโดยไม่มีวางแผนไว้ก่อน เป็นมือสมัครเล่น ทำเพื่อความสนุก ทำหายกฎหมาย

3) อาชญากรรมคอปกขาว (white-collar crimes) อาชญากรรมองค์กร (organized crimes) และอาชญากรรมเศรษฐกิจ (economic crimes) อาชญากรรมปกเข็ดขาว หมายถึง การกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือผิดจรรยาบรรณหรือจริยธรรมของการทำงาน ขาดความรับผิดชอบต่อความศรัทธาของคนในสังคม กระทำโดยคนคนหนึ่งหรือกลุ่มองค์กร ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบของตน อาชญากรรมองค์กร

4) อาชญากรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (public order crimes) สังคมได้กำหนดขอบเขตของพฤติกรรมที่ขัดแย้งต่อบรรทัดฐานของสังคม ขนบธรรมเนียม ค่านิยม ว่าเป็นพฤติกรรมอาชญากรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม หรืออาชญากรรมปราศจากเหยื่อหรืออาชญากรรมไร้เหยื่อ พฤติกรรมเหล่านี้ ได้แก่ พวกรักร่วมเพศ โสเภณี การถ่ายภาพโป๊หรือภาพยนตร์โป๊ และการใช้ยาเสพติด

แนวคิดการป้องกันอาชญากรรม

การป้องกันอาชญากรรม (Crime prevention) หมายถึง การคาดการณ์หรือประเมินล่วงหน้าเกี่ยวกับช่องทางหรือโอกาสของการกระทำความผิด หรือสภาพการณ์อาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งความพยายามที่จะกระทำการใดๆ เพื่อเป็นการสกัดกั้นมิให้มีการกระทำความผิดใดๆ เกิดขึ้น ซี. เรย์ เจฟเฟอร์รี่ (C. Ray Jeffery) กล่าวว่า การควบคุมอาชญากรรมจะมีความแตกต่างกับวิธีการลดอาชญากรรม กล่าวคือ การป้องกันเป็นการควบคุมอาชญากรรมโดยตรง ซึ่งการควบคุมโดยตรง

ประกอบไปด้วยการใช้มาตรการของการลดช่องทางหรือโอกาสในการกระทำความผิด ส่วนการลดอาชญากรรมเป็นการควบคุมอาชญากรรมโดยอ้อม มาตรการ โดยอ้อมที่นำมาใช้ได้แก่ การอบรมวิชาชีพ การให้การศึกษา การจำคุก การคุมประพฤติ การพักการลงโทษ เป็นต้น

ปัจจุบันรูปแบบการควบคุมอาชญากรรมนิยมใช้วิธีการควบคุมโดยอ้อม กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้วก็จะนำวิธีการควบคุมอาชญากรรมโดยตรงมาใช้ ซึ่งเป็นการใช้มาตรการในการควบคุมหลังจากที่เกิดการกระทำความผิดแล้ว เท่ากับเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น และเราจะไม่รู้ว่าอาชญากรรมและผู้กระทำความผิดจะไม่หวนกลับมาทำความผิดซ้ำอีกหรือไม่ ในขณะที่เดียวกัน การควบคุมโดยอ้อมเป็นการควบคุมก่อนที่อาชญากรรมจะเกิด เป็นการควบคุมเพื่อไม่ให้คนคิดที่จะทำความผิด จึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นได้ว่าวิธีการนี้จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้นในสังคม เพราะเป็นมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตตามปกติให้แก่คนในสังคม เพราะเมื่อคนในสังคมมีความพร้อมในด้านต่างๆ แล้วก็จะไม่คิดกระทำการใดๆ ที่เป็นการขัดต่อกฎระเบียบของสังคม รวมทั้งมีความเกรงกลัวต่อโทษที่ตนเองจะได้รับ มาตรการโดยอ้อมเป็นวิธีที่จะกำจัดหรือสกัดกั้นไม่ให้คนหลุดเข้าไปในวงจรของอาชญากรรม

ประชาย เปี่ยมสมบูรณ์ (2545: 10) ได้กล่าวถึงแนวทฤษฎีว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมไว้ว่า ความพยายามของมนุษย์ในการป้องกันอาชญากรรมเป็นแนวความคิดเก่าแก่ ยุคก่อนที่ปรากฏชัดในราว 1800 ปีก่อนคริสตกาล กล่าวคือ ประมวลกฎหมายฮัมมูราบี (Hammurabi's Code) ต่อมาในกลางศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ทฤษฎีและมาตรการป้องกันอาชญากรรมมีการพัฒนามาโดยตลอด ในปัจจุบันแนวความคิดในการป้องกันอาชญากรรมอยู่ภายใต้ทฤษฎีที่สำคัญ 3 ทฤษฎี คือ

1) ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach)

Sir Robert Peel ผู้ก่อตั้งกรมตำรวจนครบาลแห่งกรุงลอนดอน ในปี ค.ศ.1829 ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาของการตำรวจยุคใหม่” ได้เน้นให้บุคลากรตำรวจภายใต้บังคับบัญชาได้ตระหนักว่า การป้องกันอาชญากรรมคืองานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวน สอบสวน การจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด จากทฤษฎีของ Sir Robert Peel ได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิดแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันอาชญากรรมขึ้น

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับยุทธวิธีหลักของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม คือ การตรวจท้องที่ ซึ่งพอสรุปได้ว่า การปรากฏตัวของตำรวจย่อมมีผลในการยังยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมเพราะความเกรงกลัวการจับกุม ฉะนั้นตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบและรถวิทยุสายตรวจจึงควรมีลักษณะเด่นชัดเห็นได้ง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร นอกจากนั้นการออกตรวจท้องที่อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่ามีตำรวจอยู่ทุกหนทุกแห่ง ด้วยเหตุนี้ตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย การปรากฏตัวของตำรวจและการกระจาย

กำลังตำรวจให้ครอบคลุมทั่วทั้งชุมชนจะช่วยป้องกันอาชญากรรมโดยลดช่องโอกาสสำหรับผู้ตั้งใจจะละเมิดกฎหมาย อนึ่ง งานตรวจท้องที่มีลักษณะเป็นได้ทั้งงานประจำและงานเฉพาะกิจ ในลักษณะงานประจำตำรวจสายตรวจมักได้รับการกำหนดเขตพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมและระงับเหตุร้ายภายในระยะเวลาแต่ละผลัดที่ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนในลักษณะงานเฉพาะกิจนั้น ตำรวจสายตรวจในทุกเขตพื้นที่ คือกำลังหลักที่พร้อมจะรวมตัวในทันทีที่ได้รับคำสั่งจากศูนย์บัญชาการเพื่อการปฏิบัติงานเฉพาะกิจที่เร่งด่วน

2) ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations Approach) เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ตามลักษณะพื้นที่ บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมขึ้นบ่อยครั้งก็จะเกิดซ้ำแล้วซ้ำอีก เนื่องจากมีปัจจัยที่ส่งเสริมอาชญากรรมแอบแฝงอยู่ในสภาพแวดล้อม เพราะพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมสูงนั้นมีความแตกต่างไปจากพื้นที่ที่มีอาชญากรรมต่ำ ทั้งในสภาวะทางกายภาพ ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม สรุปได้คือ การขาดระเบียบของสังคมอันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพของชุมชน นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมและปัญหาสังคมอื่นๆ

หลักใหญ่ใจความของแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมก็คือ การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าระดับเมือง ชุมชน หรือละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ง่ายต่อการควบคุม สังเกตตรวจตราโดยไม่มีถ่วงถ่วงล้าสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของตนเองและบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม อย่างไรก็ดี แนวทฤษฎีนี้ไม่ ไคมองข้ามบทบาทของตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรม แต่ได้เสนอแนะให้มีการปรับบทบาทใหม่สำหรับตำรวจท้องที่ทั้งหมด โดยตำรวจจะมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผน สนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม กล่าวอีกนัยหนึ่ง ตำรวจจะไม่มีสภาพเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป นอกจากนี้ ขอเสนอที่ตามมาคือการยกเลิกตำรวจสายตรวจที่ใดปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน โดยปริยาย ฉะนั้น ถ้ามีการประยุกต์ใช้มาตรการและแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เช่นที่กล่าวนี้ สถานภาพและบทบาทของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมย่อมได้รับผลกระทบอย่างมากเนื่องจากการที่ต้องศึกษาเพื่อปรับใช้และกำหนดบทบาทใหม่ทั้งหมด ซึ่งอาจก่อให้เกิดแรงต้านทานคัดค้านอย่างหนักจากตำรวจระดับปฏิบัติการ ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ได้พยายามแสวงหาคำตอบสำหรับการป้องกันอาชญากรรมในปัจจุบัน โดยมุ่งลดช่องโอกาสของการประกอบอาชญากรรมในชุมชน ซึ่งนับได้ว่ามีคุณค่ายิ่ง

3) ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Control Through Environmental Design – CED)

แนวทฤษฎีนี้มีลักษณะเป็นแนวความคิดรวมระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายซึ่งเป็น

แนวความคิดริเริ่ม และทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ซึ่งเป็นแนวความคิดแย้ง สาธารณชนของทฤษฎีนี้คือการมุ่งไปที่การลดช่องโอกาสสำหรับการประกอบอาชญากรรมในสภาพแวดล้อม แต่ไม่ไคละเลยความสำคัญของตัวบุคคล ซึ่งมีแนวโน้มหรือสำนึกที่จะละเมิดหรือไม่ละเมิดกฎหมาย รวมทั้งมุ่งสนับสนุนการรวมตัวและสัมพันธ์ภาพระหว่างสุจริตชนในสังคม เพื่อให้เกิดแรงต้านทุจริตชนซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยภายในกรอบของกฎหมายซึ่งตราขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม โดยการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อขัดขวางการละเมิดกฎหมาย ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้เป็น 2 มิติ คือ สภาพแวดล้อมรูปธรรมและสภาพแวดล้อมนามธรรม ดังนี้

มิติที่ 1 สภาพแวดล้อมรูปธรรม

- 1) มาตรการระดับชุมชน ได้แก่ การวางผังเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคารและการสลักหมายเลขบนทรัพย์สิน
- 2) มาตรการระดับบ้านเรือน ได้แก่ ความมั่นคงของประตูหน้าต่าง การใช้สัญญาณเตือนภัย การใช้อุปกรณ์เปิดปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่นๆ

มิติที่ 2 สภาพแวดล้อมนามธรรม

- 1) มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย
- 2) มาตรการสายตรวจประชาชน
- 3) มาตรการตรวจตราบ้านเรือน

หลักการในการปฏิบัติในการป้องกันอาชญากรรม ตองมีดังนี้ (สุดสงวน สุธีสร, 2547: 101)

1) หลักการด้านความเล็งต่อการถูกลงโทษ (Punitive-treat of Punishment) เป็นการยับยั้งผู้จะกระทำความผิดโดยยับยั้งซึ่งใจว่า หากกระทำความผิดในขณะนั้นหรือโอกาสนั้นแล้วเขาอาจถูกจับกุมนำตัวมาลงโทษ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ใช้หลักเกณฑ์อันนี้ กล่าวคือ จัดตำรวจสายตรวจในการป้องกันอาชญากรรม การจัดสภาพพื้นที่สาธารณะให้มีสภาพปลอดจากการเกิดอาชญากรรม การป้องกันที่อยู่อาศัยโดยเจ้าของบ้านเอง เป็นต้น

2) หลักการในการแก้ไขตัวบุคคลและสภาพแวดล้อมในชุมชน (Corrective)

ก. มุ่งที่ตัวบุคคลเพื่ออบรมแนะนำตลอดจนปลูกฝังแนวความคิดของการเป็นพลเมืองแก่เด็กเยาวชน และประชาชนกลุ่มต่างๆ เช่น การจัดโครงการเยาวชนสัมพันธ์ โครงการอบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติดแก่เด็กและเยาวชน เป็นต้น

ข. มุ่งจัดสภาพแวดล้อมชุมชนให้มีความเหมาะสม และปลอดจากอาชญากรรม ได้แก่ การปรับปรุงแหล่งสลัม ถางที่รกร้าง จัดแสงไฟในที่เปลี่ยวให้พอเหมาะกับการมองเห็น การจัดเวรยามตามหมู่บ้าน การติดตั้งคูแฉ่งตามต่างๆ เป็นต้น

3) หลักการด้านเครื่องมือป้องกันและการจัดตัวอาคารสถานที่ (Mechanical) เพื่อเป็นการ

สร้างอุปสรรคให้การกระทำผิดกระทำโดยยากขึ้น โดยการนำเครื่องมืออุปกรณ์มาช่วยในการป้องกัน เช่น การติดสัญญาณเตือนภัยป้องกันขโมย การปรับปรุงกุญแจ ประตู หน้าต่างให้แข็งแรง การสร้างรั้วบ้าน เป็นต้น

การป้องกันอาชญากรรมสามารถแยกการป้องกันออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านข่าวสาร (Information) โดยการให้ข่าวสาร ข้อมูลและความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่มให้รู้ถึงวิธีป้องกันตัวเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ตลอดจนการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม

2) การให้ความช่วยเหลือประชาชน (AID) โดยการให้ความร่วมมือแก่ประชาชนเมื่อได้รับการร้องขอ เป็นต้นว่า การสำรวจอาคารตึกแถวและแนะนำในเรื่องระบบการรักษาความปลอดภัยแก่ธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่ออาชญากรรม ได้แก่ โรงแรม ธนาคาร ตลอดจนการแนะนำให้ภาคเอกชนจัดเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยตนเอง

3) การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

3.1) การจัดกำลังสายตรวจในการตรวจท้องที่ โดยจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับสถานภาพอาชญากรรม สภาพพื้นที่ และเป้าหมายในการออกตรวจ

3.2) การวางแผนในการใช้กำลังคนตามสถานภาพของอาชญากรรมในชุมชน เช่น ในแหล่งชุมชนแออัดที่มีปัญหาอาชญากรรมสูงวางแผนและจัดกำลังพลให้เหมาะสม เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันและจับกุม

3.3) การวางแผนป้องกันอาชญากรรมตามประเภทความผิด เช่น ขโมยรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น

การป้องกันอาชญากรรมของภาครัฐเป็นการป้องกันอาชญากรรมโดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ เพราะตำรวจโดยบทบาทหน้าที่คือการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยตรง มีความรับผิดชอบต่อการสืบสวน สอบสวน และจับกุมผู้กระทำผิด นอกจากนี้ยังทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยทางสังคม กิจกรรมในหน้าที่เหล่านี้ ตำรวจสามารถสร้างสรรค์ได้ในขณะเดียวกัน กิจกรรมจะต้องเป็นการข่มขู่ให้คนเป็นอาชญากรออกมาปรากฏตัว และตำรวจจะได้ทำการจับกุม การข่มขู่เป็นกลยุทธ์พื้นฐานของการป้องกันอาชญากรรม นอกจากนี้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบอาชญากรรม คือ การชี้แนะของชุมชนที่สามารถบอกถึงลักษณะอาชญากรรม และวิธีการพิเศษที่อาชญากรใช้ประกอบอาชญากรรม

นอกจากนี้ บทบาทในการรักษาความปลอดภัย ตำรวจยังเป็นที่คาดหวังของประชาชนในเรื่องความชำนาญด้านเทคนิค การประเมินความเสี่ยงอาชญากรรม และการวางแผนรูปแบบในการปฏิบัติ การจัดการกับการลดลงของความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรม ตำรวจยังต้องเป็นแหล่งข้อมูล

ของความรู้ที่สามารถชี้แนะและให้ความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับเรื่องของการป้องกันอาชญากรรม กิจกรรมการสื่อสารที่ร่วมกันทำในการป้องกันอาชญากรรมในเขตของตน

ปัจจุบันตำรวจมีหน่วยที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม โดยเฉพาะใน สังกมไทย สถานีตำรวจไม่ว่าจะเป็นนครบาล หรือภูธร จะมีหน่วยตำรวจเรียกว่า “ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ (ตชส.)” สถานีตำรวจของตนรับผิดชอบรวบรวมข้อมูลสถิติอาชญากรรมในการ แก้ไข และการป้องกันอาชญากรรม โดยอาศัยคนในชุมชนเป็นเบาะแสของข่าวอาชญากรรมใน ชุมชน อีกทั้งชุมชนจะเป็นฐานในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรม ได้ดีที่สุด เพราะไม่มี ใครรู้สภาพของอาชญากรรม ได้ดีเท่ากับคนในชุมชนนั่นเอง ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จัดอยู่ ในสายงานป้องกันและปราบปราม โดยปกติตำรวจชุดนี้จะเข้าไปเยี่ยมบ้านและทำความรู้จักกับ ชาวบ้าน โดยการพูดคุยซักถามปัญหาที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่ นอกจากนี้อาจจัดกิจกรรมในการ รณรงค์เรื่องบางเรื่องที่เป็นภัยต่อสังคม เช่น รณรงค์เรื่องปัญหายาเสพติด ทุกกิจกรรมที่ตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ทำเพื่อจะเข้าไปชุมชนที่รับผิดชอบอยู่ และมีวัตถุประสงค์หลักที่จะป้องกัน อาชญากรรมให้จงได้

นอกจากนี้สายงานป้องกันและปราบปราม ประกอบด้วยตำรวจสายตรวจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) ตำรวจสายตรวจเดินเท้า
- 2) ตำรวจสายตรวจจักรยาน/รถจักรยานยนต์
- 3) ตำรวจสายตรวจรถยนต์

หลักการในการข่มขู่หรือข่มขู่ (Threat Method) ในเรื่องของการปรากฏกายของตำรวจ สายตรวจ ทำให้ผู้ที่คิดจะกระทำผิดเกิดความกลัวได้ ตำรวจจะวางรูปแบบในการออกตรวจ บางที่ อาจมีผู้แดง (จุดตรวจ) ไปติดตั้งบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยงของการเกิดอาชญากรรม ทำให้คนที่สัญจรไป มาในบริเวณนั้นรู้สึกปลอดภัยเมื่อเห็นตำรวจในเครื่องแบบ เพราะที่อาชญากรกล้าประกอบ อาชญากรรมเพราะคิดว่าจะไม่ถูกจับ แต่การมองเห็นตำรวจ แปลความได้ว่า โอกาสการถูกจับอาจมี ได้ ดังนั้นเมื่ออาชญากรไม่กระทำผิดซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของการป้องกันอาชญากรรม คือ ป้องกันก่อนเหตุเกิด จะเห็นได้ว่า งานสายตรวจเป็นอีกงานที่สามารถป้องกันอาชญากรรมได้เป็น อย่างดี ในขณะที่เดียวกันถ้าพิจารณาสายสืบอาจมองได้ว่าเป็นการสืบสวนเมื่ออาชญากรรมได้เกิดขึ้น แล้ว แต่เมื่อพิจารณาให้เห็นประสิทธิผลในอนาคตเท่ากับเป็นการป้องกันอาชญากรรมในอนาคตได้ อีก เช่น ถ้าสืบจับคนร้ายที่ค้ายาเสพติด หรือยาบ้าได้ เท่ากับว่าเขาได้ป้องกันการค้ายาเสพติดของคน ค้ายาเสพติดคนนั้นในอนาคตได้ เพราะโทษของผู้ค้ายาเสพติดที่ใช้ในปัจจุบันคือ โทษประหารชีวิต ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จะไม่มีการค้ายาเสพติดจากคนนี้ได้อีกเลยเท่ากับเป็นการป้องกันโดยเด็ดขาด

นอกจากงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์และงานสายตรวจแล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยในปี พ.ศ. 2541 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมสั่งการและสื่อสารข้อมูลหรือ C³I (Communication Command Control Information) ภาพรวมของระบบงานในโครงการ C³I มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงระบบสื่อสารสั่งการและรับแจ้งเหตุให้มีประสิทธิภาพ สามารถสั่งการควบคุม และใช้ประโยชน์ของการสื่อสารข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อให้รถสายตรวจปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของรถสายตรวจได้ โดยวางระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจอัตโนมัติ และเพื่อนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้สามารถรับแจ้งเหตุและตรวจสอบข้อมูล โดยวางระบบงานคอมพิวเตอร์เป็น 2 ระบบ คือ

1. ระบบรับแจ้งเหตุและสั่งการรถสายตรวจ เป็นการนำระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่รับแจ้งเหตุ ควบคุมและสั่งการรถสายตรวจให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วเพื่อให้ค่าเฉลี่ยในการเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุต่ำที่สุด สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักตามลักษณะการทำงาน คือ ส่วนของการรับแจ้งเหตุ และส่วนของการสั่งการรถสายตรวจ

2. ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านอาชญากรรม เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการจัดการฐานข้อมูลสำหรับการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล ประกอบด้วยระบบฐานข้อมูล 4 ส่วน คือ ระบบฐานข้อมูลอาชญากรรม ระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น ระบบฐานข้อมูลสถิติคดีอาชญากรรม และระบบฐานข้อมูลกำลังพลตำรวจนครบาล อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน ระบบสารสนเทศนี้ได้รับการออกแบบและปรับปรุงให้สามารถรองรับการขยายตัวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขอบเขตการปฏิบัติงานไปตามหน่วยงานระดับภูมิภาค และระดับจังหวัดแล้ว

นอกจากนี้แล้ว ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านอาชญากรรมของโครงการ C³I ยังได้เชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ อีก ได้แก่ ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ฐานข้อมูลกรมการขนส่ง ฐานข้อมูลสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฐานข้อมูลกองทะเบียนประวัติอาชญากร และยังเชื่อมกับโครงการ POLIS ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วย

สรุปได้ว่า การป้องกันอาชญากรรมไม่อาจพึ่งพาการคุ้มครองภาครัฐได้เพียงอย่างเดียว คนทุกคนในสังคมควรมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ครอบครัว เพื่อน และชุมชน ต้องมีบทบาทและความเข้มแข็งขึ้น ศีลธรรมประจำใจ ควรมีบทบาทในการยับยั้งการกระทำผิด ประการสำคัญ ควรปลูกความรู้สึกละอายและรู้สึกผิดต่อการกระทำผิด เมื่อผู้กระทำผิดสำนึกตัวและละอายต่อการกระทำแล้ว สังคมควรให้โอกาสบุคคลนั้นกลับคืนสู่สังคมอีกครั้ง เพราะถ้าสังคมใช้วิธีการ

ตราหน้า บุคคลนี้จะยิ่งห่างจากสังคมมากขึ้น จะมีพฤติกรรมที่เป็นปรปักษ์ต่อสังคม จะหาโอกาสทำร้ายคนในสังคมตลอดเวลา ดังนั้น ถ้าผู้กระทำผิดสำนึกผิด สังคมควรให้อภัยและยอมให้โอกาสเขากลับมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ขณะเดียวกันต้องรณรงค์ให้คนในสังคมรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน กระบวนการขัดเกลาทางสังคมต้องมีประสิทธิภาพ ศีลธรรม วัฒนธรรมต้องอยู่ในกันบึงของสำนึกของตน การป้องกันอาชญากรรมในรูปแบบที่กล่าวมาน่าจะเป็นการป้องกันอาชญากรรมได้ดีที่สุด และสามารถลดการเกิดอาชญากรรมได้ด้วย

จากการศึกษา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม กล่าวโดยสรุปได้ว่าการป้องกันอาชญากรรม หมายถึง การปกป้องระวังภัยในการกระทำที่ผิดกฎหมายของบุคคล ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต และทรัพย์สินต่อประชาชน ทั้งในทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ต้องอาศัยการบังคับใช้กฎหมายที่มีความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ ร่วมกับความร่วมมือของคนในชุมชน การดูแลสอดส่องของกันและกันและกัน ในชุมชน และการสนับสนุนจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่มีส่วนช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

ความเป็นมาของศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

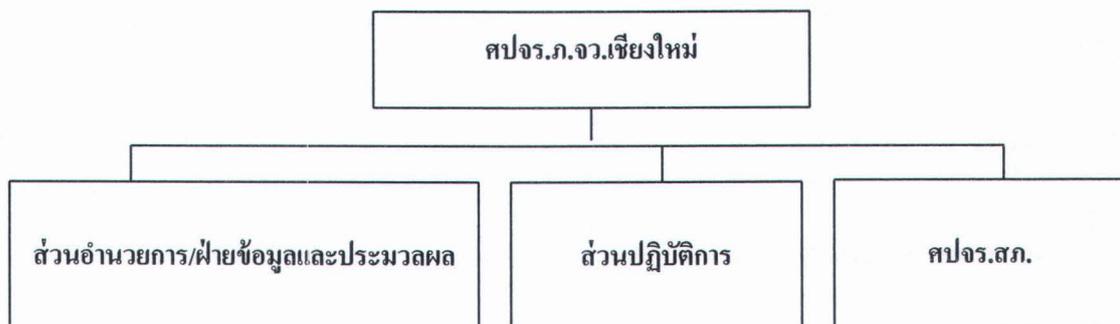
นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 กรมตำรวจในสมัยนั้น ได้เล็งเห็นความสำคัญของการกระทำความผิดเกี่ยวกับการ โจรกรรมรถซึ่งนับวันแต่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และเกินกำลังของพนักงานสอบสวน และกำลังของเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ซึ่งมีงานประจำอยู่เป็นจำนวนมากแล้วที่จะเข้ามาดำเนินการได้ ดังนั้น กรมตำรวจจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อดำเนินการหามาตรการในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ขึ้น และในกรุงเทพมหานครนั้น กรมตำรวจก็ได้มีคำสั่งตั้งหน่วยปฏิบัติการพิเศษเพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาลขึ้น ซึ่งต่อมากองบัญชาการตำรวจนครบาลได้มีการแก้ไขปรับปรุงหน่วยปฏิบัติการพิเศษดังกล่าวนี้ และได้จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการพิเศษดังกล่าวนี้ขึ้นเป็นศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ กองบัญชาการตำรวจนครบาลหรือ สปร.น. ขึ้นเป็นหน่วยเฉพาะกิจ (มนตรีจิตรวิวัฒน์, 2534 : 33) ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 กรมตำรวจเห็นว่าอาชญากรรมประเภทโจรกรรมรถมีความรุนแรง และขยายเครือข่ายมากขึ้น เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามคดีโจรกรรมรถมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงได้มีคำสั่งให้ทุกกองบัญชาการ จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจ ใช้ชื่อย่อว่า สปร.บข.

โดยมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ กรมตำรวจ หรือ กปร.ตร. จากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงผู้บังคับบัญชาเรื่อยมา และหน่วยงานอื่นได้มีการยกเลิกไปโดยปริยาย แต่ สปร.น. ยังคงปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตลอดมา

ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 กรมตำรวจ ได้กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ขึ้น เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2539 และได้จัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ กรมตำรวจ หรือ สปร.ตร ขึ้น และสั่งให้ทุกกองบัญชาการจัดตั้ง สปร.บช.รองรับ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อที่จะได้เป็นหน่วยงานช่วยสนับสนุนการทำงานของพนักงานสอบสวนและเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ นอกจากนั้นยังสามารถที่จะฝึกเจ้าพนักงานตำรวจให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นการเฉพาะ โดยมีประวัติ ข้อมูลของผู้กระทำผิดและมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการซักถามผู้กระทำผิดประเภทนี้เป็นการเฉพาะด้วย แต่ละกองบัญชาการจะได้ปรับปรุงหน่วยงานภายในที่มีอยู่แล้วภายในกองบัญชาการให้มีหน้าที่โดยตรงดำเนินการรับผิดชอบเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการโจรกรรมรถ และดำเนินการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของแต่ละกองบัญชาการ

ดังนั้น กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้การกำกับของตำรวจภูธรภาค 5 ได้ดำเนินการตามนโยบายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยจัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงาน และประสานการปฏิบัติของหน่วยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดเชียงใหม่ (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2553: ออนไลน์)

โครงสร้าง ภารกิจและหน้าที่โครงสร้าง

ที่มา : กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ (2553)

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์
กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ส่วนการบังคับบัญชา ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายข้อมูลและประมวลผล และฝ่ายปฏิบัติการ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานในสังกัด คือ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ สถานีตำรวจภูธร (สปจร.สภ.) เป็นหน่วยปฏิบัติประจำแต่ละสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีสถานีตำรวจภูธรในสังกัดจำนวน 36 สถานี

ภารกิจ

กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการสืบสวน ป้องกันและปราบปราม การโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ และการลักลอบนำรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่หลบหนีภาษีศุลกากร เข้ามาใช้หรือจำหน่ายในพื้นที่กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกหน่วย ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะเสร็จสิ้นภารกิจ

อำนาจหน้าที่

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 1 ส่วนงาน 3 ฝ่าย และ 36 ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ สถานีตำรวจภูธร โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2553: ออนไลน์)

1) ส่วนบังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่

1.1) เป็นผู้บังคับบัญชา ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ปจร.52) และกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามเพิ่มเติม ได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

1.2) บริหารกำกับ ควบคุม สั่งการ เร่งรัด ตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของหน่วยปฏิบัติ

1.3) กำหนดแนวทางประสานงานปฏิบัติด้านการข่าวและการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ระหว่างหน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดให้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินการ

1.4) วางระบบการข่าว และระบบฐานข้อมูลในงานปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

1.5) การวางแผนงบประมาณและดำเนินการเกี่ยวกับงานแผนงาน งบประมาณ กรณีที่ได้รับ การอุดหนุนเพิ่มเติมจากงบประมาณปกติ.1.6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดเพิ่มเติมตามที่ผู้บังคับบัญชา กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ มอบหมาย

2) ฝ่ายอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่

2.1) เป็นฝ่ายอำนวยการให้กับส่วนบังคับบัญชา ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในการกำหนด ยุทธศาสตร์ อำนวยการ สั่งการ กำกับดูแล การปฏิบัติการกิจในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ และรถจักรยานยนต์

2.2) ดำเนินการด้านธุรการกำลังพล แผนงาน โครงการ งบประมาณและการเงิน กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทั้งงานการสนับสนุนการปฏิบัติการในด้านต่างๆ ให้แก่ศูนย์ปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เชียงใหม่

2.3) ติดตามผลการปฏิบัติงาน การรวบรวมสถิติข้อมูลและการรายงานให้ผู้บังคับบัญชารวม ทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

3) ฝ่ายข้อมูลและประมวลผล มีอำนาจหน้าที่

3.1) เป็นฝ่ายอำนวยการให้กับส่วนบังคับบัญชา และฝ่ายอำนวยการตามข้อ 2. ดำเนินการด้านการรับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ดำเนินงานด้าน วิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาข้อมูลข่าวสารสนเทศและเว็บไซต์ การประชาสัมพันธ์ การประสานงานกับ ฝ่ายปฏิบัติการ

3.2) การรวบรวมและรายงานผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ไปยังผู้ อำนวยการศูนย์ปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านกองแผนงานอาชญากรรม สำนักยุทธศาสตร์) ตำรวจภูธรภาค 5 ภายในกำหนดเวลา ตามแบบ รายงานที่กำหนดไว้

3.3) การรับแจ้ง สกัดจับ การสนับสนุนข้อมูลรถยนต์ รถจักรยานยนต์ให้แก่หน่วยใน สังกัด การประชาสัมพันธ์กับสถานีวิทยุในความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เชียงใหม่ โทรทัศน์ และสื่อต่างๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการในส่วนบังคับบัญชาบรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4) ฝ่ายปฏิบัติการ มีหน้าที่ในการสืบสวนหาข่าว จับกุมปราบปรามการกระทำผิดการ โจรกรรมรถยนต์รถจักรยานยนต์ ในความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

รวมทั้งปฏิบัติงานในรูปแบบบูรณาการกับฝ่ายปฏิบัติการในพื้นที่ และสนับสนุนการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ของทางราชการ และป้องกันความผิดพลาดบกพร่องอันอาจเกิดขึ้นได้ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย รวมทั้งการรายงานผลการปฏิบัติของชุดปฏิบัติการแต่ละชุด ให้แก่ฝ่ายข้อมูลและประมวลผล

5) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ สถานีตำรวจภูธร (สปร.สภ.) เป็นหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์

แนวความคิดและหลักการในการปฏิบัติ

กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ได้ประเมินผลการปฏิบัติด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จากทุกหน่วยในสังกัด พบว่า คดีโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์มีแนวโน้มที่สูงขึ้น มีการพัฒนารูปแบบวิธีการกระทำผิด เป็นขบวนการในลักษณะองค์กรอาชญากรรม มีเครือข่ายการกระทำผิดทั้งในและนอกประเทศ สร้างความเสียหายต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยส่วนรวม ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะที่สำคัญในการเดินทางและถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีพประจำวัน จากสถิติของการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ และการวิเคราะห์สภาพของการกระทำผิดเนื่องจากตลาดทั้งในและนอกประเทศ มีความต้องการสูง เนื่องจากรถที่ได้มาจากการโจรกรรมจะมีราคาถูก ทั้งการจอดรถส่วนใหญ่เป็นการเปิด โอกาสให้คนร้ายทำการโจรกรรมได้โดยง่ายและอย่างรวดเร็ว ซึ่งห้วงระยะเวลาที่รถหายมากที่สุดคือ เวลา 20.00-04.00 นาฬิกา โดยคนร้ายจะเลือกทำการโจรกรรมรถในที่เปลี่ยว สถานที่สาธารณะที่ประชาชนนำรถไปจอดไว้เป็นเวลานานๆ เช่น ริมนนภายในซอยหน้าบ้าน สถานบริการ หมู่บ้านจัดสรร และศูนย์การค้า เป็นต้น (กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่, 2553)

ปัจจุบันการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์และรถจักรยานยนต์ลักษณะหนึ่งกล่าวคือ การทำการฉ้อโกงหรือฉ้อฉลบริษัทประกันภัย หรือบริษัทผู้ให้เช่าซื้อรถ โดยคนร้ายได้เช่าซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์จากบริษัทผู้แทนจำหน่าย จากนั้นได้นำรถที่เช่าซื้อไปขายให้กับผู้อื่นหรือไปจำหน่ายโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายแล้วมาแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่ารถหาย ซึ่งอาชญากรรมลักษณะนี้มักจะทำเป็นขบวนการ มีการวางแผนและมีนายทุนคอยสนับสนุนทางการเงิน

นอกจากขบวนการโจรกรรมรถภายในประเทศแล้ว ได้มีขบวนการโจรกรรมรถจากประเทศเพื่อนบ้านโดยวิธีการต่างๆ แล้วลักลอบนำเข้ามายังประเทศไทยหรือผ่านประเทศไทยไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรถยนต์ที่มีราคาแพง สำหรับรถยนต์ประเภทนี้ที่ถูกนำมาขาย

และอยู่ในประเทศไทยจะอยู่ในลักษณะหลายรูปแบบ เช่น สวมทะเบียนของบุคคลอื่น ปลอมเอกสาร และนำไปยื่นจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบกหรือขนส่งจังหวัด เพื่อให้มีเอกสารประกอบรถที่แท้จริง จากนั้นมีการโอนย้ายรถไปต่างจังหวัดกลับไปกลับมาหลายจังหวัดทำให้ยากต่อการตรวจสอบ จากนั้นก็ส่งขายให้แก่ลูกค้าในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาดทั่วไป หรือนำไปสวมทะเบียนกับรถที่เกิดอุบัติเหตุที่ไม่สามารถซ่อมได้หรือซ่อมแล้วไม่คุ้มค่าซ่อม

ผลการปราบปราม เมื่อพิจารณาผลการปราบปราม ถือว่ายังไม่บรรลุเป้าหมาย เหลือแล้วสามารถจับกุมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ที่ถูกโจรกรรมได้เล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้น การป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยจะต้องมีความจริงใจและจริงจัง ที่จะร่วมมือกันปฏิบัติก็จะสามารถบรรลุเป้าหมายในการป้องกันและปราบปราม

นโยบาย

การปฏิบัติการในเชิงรุก โดยมีการกำหนดแผนและขั้นตอนการปฏิบัติให้ดีกว่าการปฏิบัติทุกครั้ง เน้นมาตรการป้องกัน และมาตรการในการสืบสวนปราบปราม โดยใช้การประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก ให้เข้าถึงชุมชนและมวลชน เพื่อแสวงหาความร่วมมือในด้านการข่าว และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการปฏิบัติงาน รวมทั้งประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน และสื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อเผยแพร่กระจายข่าวสาร และข้อมูลต่างๆ ถึงรูปแบบ วิธีการโจรกรรมของคนร้าย ให้กับประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบ (กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่, 2553)

เป้าหมาย

ด้านการป้องกัน ต้องลดจำนวนสถิติการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ การลักลอบนำเข้ารถที่ถูกโจรกรรม และรถที่หลบหนีภาษีตามพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ในพื้นที่รับผิดชอบ

ด้านการสืบสวนปราบปราม ต้องเพิ่มการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ การลักลอบนำเข้ารถที่ถูกโจรกรรม และรถที่หลบหนีภาษีตามพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ในพื้นที่รับผิดชอบ

มาตรการในการปฏิบัติ

มาตรการในการปฏิบัติแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ (กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่, 2553)

1) ด้านการป้องกัน

1.1) การป้องกันการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ให้กระทำผิดโดยการขจัดหรือลดช่องโอกาสในการกระทำผิด เพิ่มมาตรการในการตรวจของเจ้าหน้าที่สายตรวจ เน้นพื้นที่

ตรวจในสถานที่ที่คนร้ายอาจจะก่อเหตุ ดำเนินการควบคุมไปกับการแก้ไขควบคุม หรือขจัดบุคคล หรือองค์การ ที่มีแนวโน้มมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการโจรกรรมรถ

1.2) ใช้การประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ ป้องกันการโจรกรรมของคนร้าย ตลอดจนวิธีการปฏิบัติในการแจ้งเหตุด่วนแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือวิธีการพบรถต้องสงสัยให้ประชาชนทราบ โดยใช้สื่อของรัฐทุกประเภท และจัดให้มีการ โทรศัพทสายด่วนในการรับแจ้งเหตุ เพื่อการตอบสนองประชาชนโดยเร็ว

1.3) เพิ่มมาตรการในการสืบสวนหาข่าว ติดตามความเคลื่อนไหวของคนร้าย ขบวนการ หรือองค์การของคนร้าย บุคคลพัน โทษในความผิดที่เกี่ยวกับการโจรกรรมรถ โดยให้มีการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอย่างใกล้ชิด

1.4) การตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ต้องมีการตรวจสอบเอกสารประจำรถยนต์ รถจักรยานยนต์ อันได้แก่ เครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปี พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ แผ่น ป้ายทะเบียน ใบอนุญาตขับขี่ บัตรประจำตัวประชาชน กรณีรถใหม่จะต้องมีเอกสารกำกับการใช้รถ แผ่นป้ายทะเบียนชั่วคราว (ป้ายแดง) ที่ออกให้โดยทางราชการ หากมีเหตุอันควรสงสัยให้ ดำเนินการตามกฎหมายทันที พร้อมทั้งมีการตรวจสอบประวัติบุคคลและรถดังกล่าว เพื่อให้ทราบ ว่าเป็นรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ที่ถูกโจรกรรมมาหรือไม่

1.5) จัดทำบัญชีอยู่ซ่อมรถ อยู่พื้นที่รถ อยู่ประกอบหรือดัดแปลงรถ ร้านจำหน่ายอะไหล่ หรือสถานที่จำหน่ายรถเก่า (เดินที่รถมือสอง) เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและให้มีการ ตรวจค้นสถานที่ดังกล่าวเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการควบคุมป้องกันมิให้มีการกระทำ ความผิดเกิดขึ้น

2) ด้านการสืบสวนปราบปราม

2.1) การดำเนินการสืบสวนปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ให้ทำ ควบคู่กันไปกับมาตรการในการป้องกัน โดยมีเป้าหมายสามารถจับกุมคนร้าย ขบวนการหรือ องค์การที่เกี่ยวข้องกับการโจรกรรมรถยนต์ และให้รวมถึงตัวการ หรือผู้สนับสนุน พร้อมทั้งให้มี การขยายผลการปฏิบัติไปยังแหล่งดัดแปลง รับซื้อ จำหน่ายรถที่ถูกโจรกรรม เพื่อให้สามารถจับกุม ผู้ที่เกี่ยวข้อง และยึดรถที่ถูกโจรกรรมไปกลับคืนมาให้ได้

2.2) ใช้อุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ในการตรวจสอบข้อมูล คนร้าย การแจ้งหาย การแจ้งจับ เพื่อให้การสืบสวนปราบปรามกระทำได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และ แม่นยำ

2.3) กำหนดจุดตรวจ จุดสกัด แผนการกักตัวสกัดจับให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการสกัด กั้นรถที่ถูกโจรกรรมและคนร้าย ได้ทันทีเมื่อได้รับแจ้งเหตุ

2.4) เร่งรัดการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีโจรกรรมรถที่เป็นคดีค้างเก่า และเร่งรัดการสืบสวนสอบสวนตรวจยึดรถที่ลักลอบหนีภาษีตามพระราชบัญญัติศุลกากรฯ โดยให้พยายามสืบสวนสอบสวนให้ทราบตัวคนร้ายแล้วติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดีตามกฎหมาย รวมทั้งการสืบสวนจับกุมคนร้ายตามหมายจับคดีค้างเก่าเกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์

3) ด้านการสนับสนุนการป้องกันและปราบปราม

3.1) จัดระบบฐานข้อมูลอาชญากรรม แผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการโจรกรรมรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสาร ระหว่างหน่วยปฏิบัติ กับศูนย์ปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สปจร.ตร.) และหน่วยสนับสนุนเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลการใช้ในการสืบสวนสอบสวน โดยใช้ระบบ GIS (Geographical Information System) เป็นเครื่องมือ

3.2) จัดให้มีการศึกษาอบรมหรือส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมงานด้านวิชาการ ความรู้ด้านการสืบสวนสอบสวนความผิดที่เกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และความรู้เกี่ยวกับเอกสารประกอบตัวรถให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถสืบสวนสอบสวน ป้องกันและสืบสวนปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยปฏิบัติ

1) กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

1.1) ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ขึ้น โดยมีรองผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ (ผู้ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นผู้รับผิดชอบควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำรวจภูธรภาค 5 และกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

1.2) บริหารงานในฝ่ายอำนวยการ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

- การรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง
- การประชุม รายงาน ทั้งในหน่วยและคำสั่งสำนักงานตำรวจ
- การจัดทำข้อมูลสถิติ วิเคราะห์และติดตาม
- การจัดทำแผนและโครงการต่างๆ
- งานด้านการข่าว การตรวจสอบข่าวและวิเคราะห์ข่าว
- การสนับสนุนการฝึกอบรม
- รับรายงานเหตุเร่งด่วน การจับกุมรายสำคัญ การรายงานทางวิทยุให้ผู้บังคับบัญชา

ทราบ การรับข้อมูลรถยนต์หาย หรือ ได้คืน

1.3) ให้การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นแก่ “ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์” ทุกระดับ และหน่วยปฏิบัติ เมื่อได้รับการร้องขอ

2) สถานีตำรวจภูธรในปกครอง

2.1) จัดตั้ง “ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์” ในระดับสถานีตำรวจภูธร (ศปจร.สภ.) เพื่อเป็นหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์

2.2) ดำเนินงานของศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ให้ดำเนินการตามนโยบาย เป้าหมาย มาตรการป้องกัน/สืบสวนปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน เป็นต้น เพื่อดำเนินการสืบสวนหาข่าว การประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลขอความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้น และจับกุมคนร้าย

การรายงาน

1) ให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ สถานีตำรวจภูธรในปกครองรวบรวมและรายงานผลการปฏิบัติตามแบบรายงานและระยะเวลาที่กำหนด หรือทางระบบ E-cop กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

2) เพื่อให้ระบบฐานข้อมูลของศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปจร.ตร.) มีความถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน อันสามารถนำไปใช้ได้ประโยชน์สูงสุด ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติดังนี้

2.1) เมื่อมีการแจ้งความร้องทุกข์หรือแจ้งเหตุกรณีรถถูกโจรกรรม ให้บันทึกข้อมูลรถถูกโจรกรรมลงในระบบฐานข้อมูล POLIS โดยเร็ว

2.2) ให้แจ้งข้อมูลตามข้อ (ก) ไปยังศูนย์รับแจ้งรถถูกโจรกรรม (Lostcar) ในโอกาสแรกทันที เพื่อประสานงานหน่วยต่างๆ สกัดจับ หรือสกัดกั้น

2.3) กรณีได้รับแจ้งรถเกิดอุบัติเหตุจากรถหรือเหตุใดที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หากรถได้รับความเสียหายเกินกว่าร้อยละ 70 ให้รายงานให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบ ภายใน 7 วัน ตามแบบที่กำหนด แล้วสำเนาให้ ศปจร.ภ.5 ทราบด้วย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัครเดช เพ็ชรรัยง (2540) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ด้านการทุจริตด้วยบัตรเครดิต ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยว่า การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ด้านการทุจริตด้วยบัตรเครดิตนั้น ควรมีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ก่อนปฏิบัติงาน มีการประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ด้านการทุจริตด้วยบัตรเครดิต พบว่า สวัสดิการในการทำงานของเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอด้านเงินที่ใช้ในการปฏิบัติงานและเงินค่าตอบแทน เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้บังคับบัญชาไม่ใส่ใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

พงษ์ศักดิ์ ธรรมเขตต์ (2543) ได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจอำเภอหางดงในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้น ได้แก่ การถูกจำกัดอำนาจโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดการให้ความร่วมมือที่ดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้การดำเนินการปราบปรามอาชญากรรมทำได้ยากยิ่งขึ้น และการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และงบประมาณของรัฐมีจำกัด ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่

อภิเชก ปิตโน (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่เห็นว่า โครงสร้างการบริหารงานและการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจมีประสิทธิภาพในระดับสูง ส่วนความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือจากประชาชน และการประสานงานหน่วยงานอื่น มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง

พิรุณ คำใจ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ทั้ง 4 สถานี มีปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือและสวัสดิการ ด้านความรู้ความสามารถ ขาดทักษะฝีมือ ด้านเบี้ยเลี้ยงตอบแทนและด้านความโปร่งใส การทุจริต เป็นต้น และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้บริหารฝ่ายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พบปัญหาและ

อุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารและการบริการทั่วไปด้านการอำนวยความสะดวกทางอาญา และด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ส่วนแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีจำนวนเหมาะสมกับพื้นที่ ควรจัดสรรและเพิ่มสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ควรมีการฝึกอบรมทักษะการใช้อาวุธ และรูปแบบการปฏิบัติงานด้านต่างๆ เป็นประจำ เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และควรมีการจัดกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์ควบคู่กันกับงานป้องกันและปราบปราม เพื่อสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ ทั้งประชาชน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

วุฒิสักดิ์ ศรีพิสุทธิ์ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าพนักงานตำรวจฝ่ายสืบสวน กองบังคับการตำรวจนครบาล 4 กองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่า เจ้าพนักงานตำรวจฝ่ายสืบสวนที่มีภูมิลำเนาทางสังคมและเศรษฐกิจ อันได้แก่ ชั้น ยศ ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติแตกต่างกัน เจ้าพนักงานตำรวจฝ่ายสืบสวนมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนและด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับที่น้อย เจ้าพนักงานตำรวจฝ่ายสืบสวนไม่ได้รับการประเมินผล

จุมพล ลิกเสน (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันการปราบปรามอาชญากรรม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันการปราบปรามอาชญากรรมด้านปัญหาภายในหน่วยงาน ปัญหาที่พบบ่อย คือ การขาดขวัญกำลังใจ และสวัสดิการ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันการปราบปรามอาชญากรรมด้านปัญหาภายนอกหน่วยงาน ปัญหาที่พบบ่อย คือ ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันการปราบปรามอาชญากรรมด้านปัญหาจากผู้มีอิทธิพล ปัญหาที่พบบ่อย คือ การแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล กรณีเกิดข้อพิพาท ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีภูมิลำเนาทางสังคมเศรษฐกิจต่างกัน มีปัญหาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแตกต่างกัน

ปองสิทธิ์ รวยยอด (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมและปัญหาการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคมก่อให้เกิดอาชญากรรมและปัญหาการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมากกว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยอื่น ๆ การป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า ปัญหาด้านการจัดระบบสายตรวจ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน และการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน การปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตเมืองและเขตชนบท มีปัญหา

ด้านการสืบสวนจับกุม ได้แก่ กำลังคน งบประมาณ และอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และปัญหาด้านการสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน ได้แก่ พนักงานสอบสวน พยานบุคคล พยานวัตถุ และพยานเอกสาร

ในส่วนของการเปรียบเทียบการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน ในเขตเมืองกับเขตชนบท พบว่า มีความแตกต่างกัน และการเปรียบเทียบการปราบปรามอาชญากรรมตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน ในเขตเมืองกับเขตชนบท พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ประการ ประจ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการใช้มาตรการการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองระยอง พบว่า การใช้มาตรการการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ 3 มาตรการ มีปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะดังนี้ คือ มาตรการด้านการป้องกันการโจรกรรมรถ มีปัญหาเรื่อง การประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการโจรกรรมรถให้ประชาชนในท้องที่ได้ทราบอย่างทั่วถึง อุปสรรคคือ ขาดการประสานระหว่างสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองระยองกับสื่อมวลชนในท้องที่ มาตรการด้านการปราบปรามการโจรกรรมรถ มีปัญหาเรื่อง การปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองระยอง ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ เนื่องจากกำลังคนชุดเดียวกันต้องปฏิบัติงานหลายหน้าที่ อุปสรรคคือ ขาดเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้ในการปราบปรามการโจรกรรมรถ มาตรการสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ มีปัญหาเรื่อง การจัดระบบฐานข้อมูลร่วมกับสถานีตำรวจภูธรใกล้เคียง อุปสรรคคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมมาปฏิบัติหน้าที่เฉพาะเรื่องนี้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรดำเนินการด้านการป้องกันโจรกรรมรถมากกว่าการปราบปรามด้วยการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง สร้างความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันทรัพย์สินของตนเอง เชิงปฏิบัติการ สร้างขวัญ กำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติ สนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ และประสานงานหน่วยอื่นๆ ในการประชาสัมพันธ์การป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน

สะพาน อรรถสุภย์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า รถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่ถูกโจรกรรมมี 2 ลักษณะ คือ รถที่คนร้ายได้โจรกรรมไปจริง และรถที่แจ้งหายไว้โดยมีการบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของคนร้ายที่เป็นผู้เช่าซื้อ เจ้าพนักงานตำรวจฝ่ายสืบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามโจรกรรมรถยนต์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีส่วน

ร่วมในการป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เจ้าพนักงานตำรวจฝ่ายสืบสวนที่มีปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล และปัจจัยภูมิหลังด้านการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธวัชวงศ์ ชูกิจคุณ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เป็นปัญหาในการป้องกันการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า พื้นที่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยากแก่การป้องกันการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ เนื่องจากรถจักรยานยนต์ที่เข้ามาอยู่ในบริเวณดังกล่าวมีมาจากหลายพื้นที่หลายจังหวัด ซึ่งมาจากนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นๆ ทำให้การตรวจสอบและรวบรวมหลักฐานทางทะเบียนรถ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันอาชญากรรมมีประสิทธิภาพน้อย และมหาวิทยาลัยไม่ได้จัดให้มีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลทางทะเบียนรถสำหรับรถที่นำมาใช้ในมหาวิทยาลัยไว้ และยังขาดมาตรการในการป้องกันการโจรกรรมรถจักรยานยนต์หรือขาดหน่วยงานในการรวบรวมข้อมูลหรือติดตามรถจักรยานยนต์ที่สูญหาย รวมถึงยังขาดการนำเทคโนโลยีแบบใหม่ๆ มาใช้ในการติดตามคนร้ายและรถจักรยานยนต์ ส่วนคนร้ายที่ก่อเหตุในคดีลักทรัพย์รถจักรยานยนต์นั้นมีมูลเหตุในการจูงใจที่กระทำความผิดต่างๆ กันไป และนอกจากนี้แล้วรถที่สูญหายยังอาจเกิดจากการหยิบผิดคัน ทำให้เจ้าของรถคิดว่ารถของตนถูกโจรกรรมไป หรือสูญหายในกรณีอื่นๆ ซึ่งในกรณีนี้ยังไม่สามารถแยกระบุให้เห็นชัดเจนได้

แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่มหาวิทยาลัยควรมีระบบจัดทำข้อมูลรถจักรยานยนต์ที่นำมาใช้ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมีเว็บไซต์หรือระบบที่ใช้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรถหาย ซึ่งจะอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาและบุคลากรที่ใช้รถจักรยานยนต์ และจัดระบบการจอดรถจักรยานยนต์ให้เป็นระบบมากกว่าในปัจจุบัน นอกจากนี้แล้วควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีหรือวิจัยพัฒนาเครื่องมือติดตามรถจักรยานยนต์หาย โดยอาจใช้วิธีการติดตั้งระบบจีพีเอส หรือใส่ไมโครชิพ เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการติดตามรถจักรยานยนต์หายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คูสิต ทาคี (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ : ศึกษากรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 พบว่า ผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ อันได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการมาก จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการน้อย 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับตำแหน่งสูง จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับตำแหน่งต่ำ 3) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอัตราเงินเดือนสูง จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีเงินเดือนต่ำ 4) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีงบประมาณ

เพียงพอดต่อการปฏิบัติงาน จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่า
 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีงบประมาณ ไม่เพียงพอดต่อการปฏิบัติงาน 5) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอัตรากำลัง
 เพียงพอดต่อการปฏิบัติงาน จะปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ได้ดีกว่า
 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอัตรากำลัง ไม่เพียงพอดต่อการปฏิบัติงาน 6) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีวัสดุอุปกรณ์และ
 เครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอดต่อการปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์
 ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอดต่อการปฏิบัติงาน

ธีรเดช ธรรมสุธีร์ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกัน
 และปราบปรามการโจรกรรมรถ : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดสระแก้ว พบว่า ตำรวจตระเวนชายแดน
 มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ ชั้น
 ยศ ระยะเวลาในการทำงาน ระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อบทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งไม่
 เป็นไปตามสมมติฐาน แต่สำหรับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 นั้น มีผลต่อ
 บทบาทเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัญหาของตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถ ได้แก่
 เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ไม่เพียงพอ สำหรับแนวทางในการพัฒนา คือ การฝึกอบรมทวนความรู้
 เกี่ยวกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

